

Internationaliseren in je eigen omgeving

Om in aanraking te komen met andere culturen, hoef je niet altijd de landsgrenzen over te gaan. Studenten kunnen internationale en interculturele competenties ook opdoen op school of bij het leerbedrijf.

Dorien Vrieling

Kroeshaar en Aziatisch haar, klanten die geen Nederlands spreken, producten met Engelse ingrediënten op het etiket. Volg je een opleiding in het kappersvak, dan krijg je op allerlei manieren met het buitenland te maken. En toch werd er bij de opleiding Haarverzorging aan het ROC van Amsterdam enkele jaren geleden gezegd: internationalisering? Maar wij doen op onze opleiding toch niets internationaals?

Internationale context

Het is zomaar een voorbeeld dat Gyöngyi Somodi, hoofd van het International Office aan ROC van Amsterdam, aanhaalt. 'Iedere opleiding heeft een internationale context. Soms heel voor de hand liggend - natuurlijk krijg je met het buitenland te maken als je leert voor Luchtvaartdienstverlener - en soms minder, maar je kunt bij geen enkele studie het buitenland wegdenken.'

Aan het ROC van Amsterdam is internationalisering daarom verankerd in het onderwijs. Niet alleen doordat studenten de mogelijkheid krijgen stage te lopen in het buitenland, maar ook door tweetalig onderwijs en Internationalisation at Home. Dat laatste is een verzamelbegrip voor allerlei manieren om in en rond de klas studenten internationale en interculturele vaardigheden bij te brengen.

Culturele verschillen

'Amsterdam is een van de meest multiculturele steden ter wereld,' zegt Peter Luijten, beleidsadviseur internationalisering bij het ROC van Amsterdam. 'Onze studenten komen elke dag in contact met diverse culturen. Wij doen ons best om hen bewust te maken van die culturele verschillen, en hoe je daarmee om kunt gaan.'

Sterker: studenten worden aangemoedigd die verschillen juist te gebruiken. 'Bij onze Mode & Jean School worden studenten aangemoedigd om hun eigen cultuur en afkomst te verwerken in hun ontwerpen. Originaliteit is heel belangrijk

bij het maken van een nieuw ontwerp, en er is niets origineler dan gebruikmaken van je eigen verhaal. Daar moeten ze vervolgens een goede uitleg bij geven: wat hen geïnspireerd heeft, waarom ze bepaalde keuzes hebben gemaakt. En daarbij leren ze natuurlijk ook veel van elkaar.'

Internationaler dan de Mode & Jean School kan het volgens Somodi bijna niet. 'Het hele curriculum is internationaal. De opleiding is zelfs ontstaan vanuit de vraag van internationale

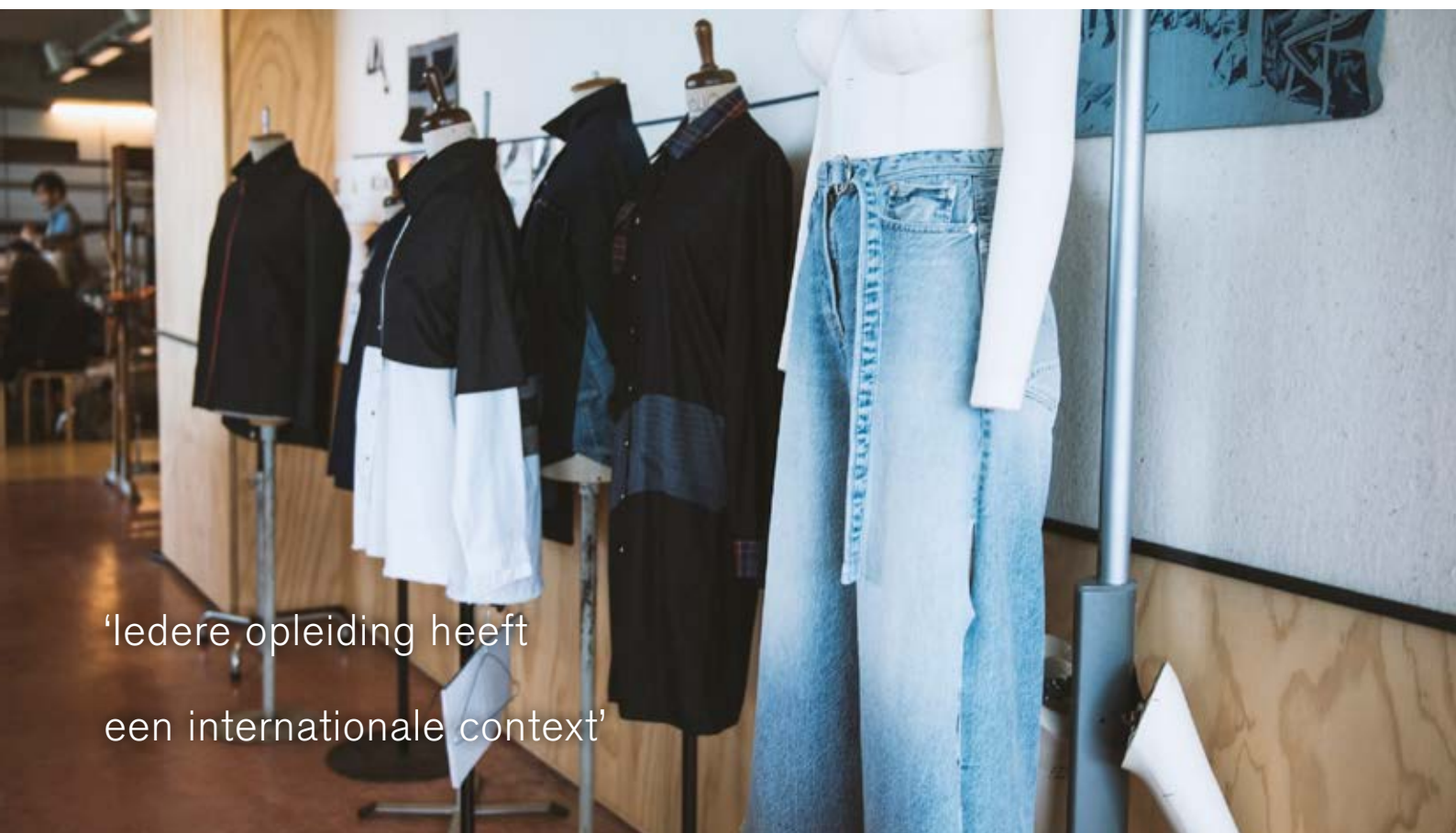
Studenten krijgen realistische opdrachten die ze voor internationale bedrijven uitvoeren

jeansbedrijven als Tommy Hilfiger en G-Star, en die bedrijven geven de studenten ook trainingen. Daarbij krijgen de studenten dus meteen mee hoe het internationale werkveld eruit ziet.' De Mode & Jean School doet ook mee aan de proef met instroom van studenten buiten de EU die begin 2017 startte. Mbo-4 studenten van buiten de EU kunnen binnen deze proef tijdelijk een deel van hun opleiding in Nederland volgen.

Ook op het Summa College in Eindhoven wordt intensief samengewerkt met internationale bedrijven. Die bedrijven vinden het erg belangrijk dat studenten kunnen omgaan met

Peter Luijten en Gyöngyi Somodi

'Iedere opleiding heeft een internationale context'

culturele verschillen, merkte docent Wim Heere. Hij is nauw betrokken bij de inrichting van de nieuwe opleiding International Engineering. Die opleiding werkt intensief samen met internationale bedrijven uit de Brainport-regio, zoals hightechbedrijven ASML en KMWE. 'Als ze bij KMWE op zoek zijn naar nieuwe medewerkers, zoeken ze naar een 60-40 verhouding tussen soft skills en technische vakkennis. Omgaan met culturele verschillen, een goede beheersing van het Engels: dat vinden bedrijven vaak het belangrijkste. Veel technische kennis doen ze op de werkvloer op.'

Nilay Avar

Realistische opdrachten

Bedrijven in de regio bieden niet alleen stageplaatsen aan de studenten van de opleiding Engineering, ze denken ook mee over de inhoud van de opleidingen. De studenten krijgen realistische opdrachten, die ze voor internationale bedrijven uitvoeren. KMWE gaf hen bijvoorbeeld de opdracht om een verpakking te ontwerpen die het mogelijk maakt om vliegtuigonderdelen van een Boeing onbeschadigd te vervoeren.

De bedrijven delen ook actief hun vakkennis. Ed Urlings, projectleider van Summa international (waar behalve Engineering ook de opleiding Business onder valt, de twee eerste volledig Engelstalige mbo-opleidingen in de regio Brabant): 'Binnenkort komt iemand van Heras, bekend van de hekwerken, hier vertellen over security in de internationale markt waar zij voor werken. Dat was voorheen niet gebruikelijk in onze opleidingen.'

Grote pre

Het voordeel voor bedrijven van een internationaal getoonzette opleiding is duidelijk. Maar wat hebben studenten zelf aan Internationalisation at Home? Urlings: 'Ze leren te opereren in een internationale context en omgeving, meteen al heel praktisch. Zo mogen ze vier opdrachten kiezen van bedrijven. Dat zijn uitdagende, realistische vraagstukken, waarvoor ze ver voorbij de grenzen van de regio moeten kijken.'

>>

Ed Urlings

De opleiding Engineering telt studenten uit Botswana en Singapore, maar ook uit Utrecht en Heerlen. Een diverse groep, dus. 'Je zag al snel dat het ontzettend leuk is om in zo'n diverse groep te studeren. En het scheidt een band om vanuit diverse culturele achtergronden samen bezig te zijn. Vorige week zag ik drie Nederlandse studenten de trap op lopen, druk in gesprek in het Engels. Dat zegt wel iets over het groepsgevoel.'

Nuffic heeft als ambitie dat elke student een internationale ervaring opdoet

Urlings is ervan overtuigd dat studenten veel van de onderlinge verschillen leren. 'Wat opvalt, is bijvoorbeeld het verschil in instelling dat ze bij elkaar zien. De Botswanaanse jongen heeft een duidelijk toekomstperspectief, denkt na over zijn carrière. De Nederlandse jongens kijken nog niet zo ver vooruit.' Een opleiding als Engineering is bij uitstek iets voor een student die zoekt naar iets extra's, zegt Urlings. 'Veel studenten hebben daar behoefte aan, zeker degenen op niveau 4+.'

Na de opleiding zijn de kansen van studenten die een internationale opleiding gevolgd hebben beter, stelt hij. 'De bedrijven waar wij mee werken zeggen dat iemand die bij hen solliciteert een grote pre heeft wanneer hij of zij vaardig is in een vreemde taal en weet om te gaan met andere culturen.'

Onderwijsproeftuin

De opleiding Engineering is in een jaar tijd opgezet. Dat was ambitieus, erkent Urlings. 'Het lukte doordat we zo gemotiveerd waren. Wim heeft zich er met hart en ziel op gestort.' Heere: 'Ik heb jarenlang in het buitenland gewerkt. Daardoor heb ik veel ervaring in het werken met andere culturen en kan ik aan hen overbrengen hoe leuk dat is. Daarnaast kan ik verschillende onderwijsmethoden uit andere landen inzetten,

Wim Heere

en zo inspelen op de gewoonten en ervaring van buitenlandse studenten. Ik zie het als mijn eigen onderwijsproeftuin.'

Van elkaar leren

Soms voelen docenten zich geïsoleerd wanneer ze zich voor het eerst met internationalisering bezighouden, merkt Gyöngyi Somodi. 'Het is heel belangrijk dat ze niet in hun eentje het wiel hoeven uitvinden. Wij zitten nu in een fase van implementatie, waarin we vooral bewustzijn willen creëren van het belang van Internationalisation at Home. Het is dan erg fijn om van andere scholen te horen wat hun ideeën zijn, hoe zij de implementatie aanpakken. Dat motiveert.'

Nuffic, de organisatie voor internationalisering in het onderwijs, helpt scholen bij de toepassing van Internationalisation at Home in de praktijk. Nilay Avar, projectleider mbo bij Nuffic: 'Uitgangspunt is dat we inspelen op de behoefte van het veld. Samen met een aantal docenten en coördinatoren willen we een instrumentarium ontwikkelen voor Internationalisation at Home. Dat kan ondersteunend materiaal voor Keuzedeel internationalisering I zijn, maar ook een platform waar goede voorbeelden worden gedeeld.' Voor scholen is er een nieuwe online module Internationalisation at Home in de Nuffic Academy op www.internationalisering.nl.

Voor iedereen

Internationalisering is voor iedereen. Nuffic heeft als ambitie dat elke student een internationale ervaring opdoet. Avar: '7 procent van de mbo-studenten gaat naar het buitenland, een heel grote groep blijft in Nederland. Om ervoor te zorgen dat ook zij internationaal competent hun studie afronden is Internationalisation at Home een belangrijk instrument.'

Voor de kappers in spe van de opleiding Haarverzorging in Amsterdam is internationalisering in hun opleiding inmiddels niet meer weg te denken. Zo doen ze mee aan het project 'Green Salon', waarbij ze zich samen met vier andere Europese scholen inzetten voor duurzamer werken in de haarverzorgingssector. ■

De auteur is freelance journalist